

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Безпека життєдіяльності»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	спеціальність <u>G11 Машинобудування</u> спеціалізація <u>G11.03 Технологічні машини та обладнання</u>
Тип і назва освітньої програми	ОПП Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва
Курс, семестр	1 курс 2 семестр,
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Інженерно-технологічний факультет, кафедра механічної та електричної інженерії
Контактні дані розробника (-ів)	Викладач: ОПАРА Надія Миколаївна , к.с.-г.н., доцент, професор кафедри Контакти: ауд. 343 (навчальний корпус № 3) e-mail: nadiia.opara@pdau.edu.ua тел. (0532) 56-96-87 посилання на сторінку викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/opara-nadiya-mykolayivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Шкільний курс - здоров'я, безпека та добробут; захист вітчизни.
Компетентності	- загальні: ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. - фахові: ФК 2. Здатність застосовувати фундаментальні наукові факти, концепції, теорії, принципи для розв'язування професійних задач і практичних проблем галузевого машинобудування.
Програмні результати навчання / Результати навчання	ПРН 1. Знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю з галузевого машинобудування: здатність до абстрактного мислення, пошуку та аналіз інформації, спілкування з представниками інших професійних груп, робота в науковому контексті, долучення до професійної діяльності тощо. Формування навичок soft skills в межах освітньої компоненти сприяють сучасні методи й прийоми навчання, де ведеться робота в команді, що мотивує здобувачів вищої освіти до ініціативності, креативності, вміння управляти конфліктами, діяти соціально відповідально та свідомо. Формування умінь організаторської діяльності. Соціальні навички формуються також і під час проведення студентських наукових конференцій, участі у засіданнях гуртків, круглих столів, громадських заходах, тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни: полягає у набутті здобувачем вищої освіти компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1.** Наукові основи безпеки життєдіяльності
- Тема 2.** Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини
- Тема 3.** Методи визначення та ідентифікації небезпек
- Тема 4.** Концепція допустимого ризику
- Тема 5.** Природні небезпеки
- Тема 6.** Техногенні та військові небезпеки
- Тема 7.** Пожежі
- Тема 8.** Соціальні небезпеки
- Тема 9.** Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт
- Тема 10.** Менеджмент безпеки та кризовий менеджмент
- Тема 11.** Взаємодія з державними та громадськими органами захисту
- Тема 12.** Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи: лекція; *практичні методи:* практичні роботи; *комп'ютерні, мультимедійні методи:* використання мультимедійних презентацій; *методи усного контролю:* опитування *методи письмового контролю :* самостійна робота

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
---	--------------------------------

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо виконання термінів та перескладання	практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату
- щодо академічної доброчесності	здобувач вищої освіти повинен дотримуватися Кодексу академічної доброчесності, Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ

- ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ	відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим (у разі неможливості відвідати заняття повідомляється викладач). Пропущені заняття відпрацьовуються у визначений викладачем час. Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених змістом навчальної дисципліни, та старанно виконувати завдання
- ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ / ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ	на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ
- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ	після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Особливості оскарження результатів оцінювання регламентовані Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Атаманчук П.С., Мендерецький, Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 276 с.
2. Бедрій Я.І., Нечай В.Я. Безпека життєдіяльності: навч.посіб. Львів: Магнолія, 2017.499с.
3. Безпека людини у сучасних умовах: монографія. Н.Л. Березуцька, А.О. Богодист та ін.; за заг. ред. проф. В.В. Березуцького. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. 208 с.
4. Дикань С.А., Іваницька І.О. Безпека людини. Університетський курс [Текст] Human Secursty: підручник. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2019. 279 с.
5. Запорожець О. Безпека життєдіяльності: навч.посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 448с.
6. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності: навч. посібн. Київ: Основа, 2016. 267 с.

Допоміжні

1. Конституція України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кодекс законів про працю: закон України з змінами від 17.05.2012р. № 4711-VI. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Про внесення змін до Закону України «Про охорону праці»: закон України від 21.11.2002р. № 229-IV. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
4. Положення про службу охорони праці: типові положення від 15.11.2004р. № 255. URL: <http://www.dnopr.kiev.ua>.
5. Типове положення про навчання з питань охорони праці: типові положення від 26.01.2005р. № 15. URL: <http://www.dnopr.kiev.ua>.
6. Підписка: Науково-виробничий журнал «Охорона праці». Київ: ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці». 2021.
7. Канівець О. В., Канівець І. М., Дрожжана О. У., Опара Н. М., Дудник В. В. Безпека життєдіяльності в аграрному секторі: реалізація математичної моделі машинного зору для виявлення пожеж на полях. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2025. №2(93). Т.1. С. 80-87. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2025.2.1.11>
8. Костенко О.М., Опара Н.М., Дрожжана О.У. Методологія аналізу передтравматичних, травматичних ситуацій та виробничого травматизму в агроінженерії. *Вісник ПДАА.№3*. Полтава: РВВ ПДАА 2020. С.287-294.
9. Костенко О.М., Лапенко Т.Г., Опара Н.М., Дудник В.В., Шпилька М.М., Дрожжана О.У. Методика статистичного аналізу, короткострокового прогнозування травматизму та шляхів його профілактики в агроінженерії. *Вісник ПДАА.№1*. Полтава: РВВ ПДАА 2021. С.273-279

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
2. Офіційний сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій.
URL: <https://www.dsns.gov.ua/>.
3. Правова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
URL: <https://allref.com.ua/>
4. Бібліотека ПДАУ. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/tag/biblioteka>.
5. Репозитарій ПДАУ. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/5124>.
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри механічної та електричної інженерії
протокол від 01.09.2025 р. №1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності			3	3
Тема 2. Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини	32		3	35
Тема 3. Методи визначення та ідентифікації небезпек	8		3	11
Тема 4. Концепція допустимого ризику	8		3	11
Тема 5. Природні небезпеки			3	3
Тема 6. Техногенні та військові небезпеки			3	3
Тема 7. Пожежі			3	3
Тема 8. Соціальні небезпеки			3	3
Тема 9. Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт	8	8	3	19
Тема 10. Менеджмент безпеки та кризовий менеджмент			3	3
Тема 11. Взаємодія з державними та громадськими органами захисту			3	3
Тема 12. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності			3	3
Разом	56	8	36	100

Шкала та критерії оцінювання Виконання лабораторних робіт та їх захист (назва форми контрольного заходу)

Кількість балів	Критерії оцінювання
8	Висока активність при виконанні лабораторної роботи, якісно оформлений звіт, проведені всі необхідні розрахунки та побудовані графіки. При захисті лабораторної роботи здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
7	Висока активність при виконанні лабораторної роботи, якісно оформлений звіт, проведені всі необхідні розрахунки та побудовані графік, але при виконанні лабораторної роботи допущені неточності та помилки. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до

	правових вимог законодавства
6	Середня активність при виконанні лабораторної роботи, звіт оформлений у скороченій формі, проведені необхідні розрахунки, але не побудовані графіки. При захисті лабораторної роботи здобувач вищої освіти здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
5	Середня активність при виконанні лабораторної роботи, звіт оформлений у скороченій формі, проведені необхідні розрахунки менше 50%. При захисті лабораторної роботи здобувач вищої освіти здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
4	Низька активність при виконанні лабораторної роботи, звіт не оформлений, неточності у розрахунках, не побудовані графіки. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
3	Лабораторна робота виконана частково, менше 30%. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
2	Лабораторна робота виконана частково, менше 20%. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
1	Лабораторна робота виконана частково, менше 10%. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
0	Лабораторна робота не виконана, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Розв'язування тестів

(назва форми контрольного заходу)

Кількість балів	Критерії оцінювання
8	Тести розв'язані правильно і в повному обсязі, зроблено 8 правильних відповідей з 8 завдань Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
7	При розв'язанні тестів зроблено 7 правильних відповідей з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
6	При розв'язанні тестів зроблено 6 правильних відповідей з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
5	При розв'язанні тестів зроблено 5 правильних відповідей з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
4	При розв'язанні тестів зроблено 4 правильних відповідей з 8 завдань.. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
3	При розв'язанні тестів зроблено 3 правильних відповідей з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
2	При розв'язанні тестів зроблено 2 правильних відповідей з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства

1	При розв'язанні тестів зроблено 1 правильну відповідь з 8 завдань. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
0	Тести не розв'язані, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Виконання завдань самостійної роботи

(назва форми контрольного заходу)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Завдання самостійної роботи виконані правильно і в повному обсязі. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
2	Завдання самостійної роботи виконані правильно, але при виконання завдання самостійної роботи допущені неточності та помилки. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.
1	При виконання завдання самостійної роботи допущені суттєві помилки. Здобувач вищої освіти проявив здатність розробляти заходи з безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства
0	Завдання самостійної роботи не виконане, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.